

Товарна якість плодів перцю визначається товщиною м'якуша та вагою плоду. У ході визначення цих біометричних показників було встановлено, що найтовщий м'якуш мали сорти Ратунда, Каліфорнійське чудо та гібрид Оранжеве чудо відповідно 9,5:8,1:10,0. При вивченні маси плоду відмічено, що крупні плоди мав сорт Богдан та Ратунда маса яких на 150-200г більше маси контрольного сорту Подарок Молдови та гібрид Оранжеве чудо де маса плоду зросла на 130г.

Отже, враховуючі всі апробаційні показники можна зробити висновок, що найбільш перспективними для вирощування в умовах околиць м. Полтави є сорти Богдан, Ратунда та гібрид Оранжеве чудо.

Література

1. Андреев В.М., Макаров В.М. Практикум по овощеводству. – М.: Колос, 1981. – 207с.
2. Борисов В.А. Удобрение овощных культур. – М.: Колос, 1978.- 207 с.
3. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта – 2-е изд., перераб. И доп. - М.: Колос, 1968. - 336 с.
4. Макаров В.М., Борушко М.А. Руководство к лабораторным занятиям по овощеводству. - М.: Сельхозгиз, 1956. - 224 с.
5. Реєстр сортів рослин України на 2000 рік у двох частинах. Частина перша. Зернові, круп'яні, зернобобові, олійні, технічні, прядивні, кормові, овочеві, баштанні культури та картопля. Офіц. вид. – К.: 1999. – 104 с.
6. Томат, перец, баклажан / Сост. В.В.Токачѳв. – Новосибирск, 1986. – 172с.

ДОСЛІДЖЕННЯ АПРОБАЦІЙНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОНЯШНИКА В УМОВАХ СЕЛИЩА ВЕЛИКА БАГАЧКА

Оніпко В.В., Бендікова С.С.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Для агропромислового комплексу України соняшник, як головна олійна культура, представляє великий інтерес. Умови внутрішнього ринку сільськогосподарської продукції призвели до того, що увага вітчизняних виробників, особливо східної частини Лісостепу України, націлена на вирощування переважно соняшнику, завдяки високій рентабельності.[1]

Соняшник-основна олійна культура в Україні. Насіння сучасних високоолійних сортів містить 50-55 % олії і 16 % білків, а ядро відповідно 67 % і 22-24 %. Соняшникова олія має високе харчове й технічне значення. Її використовують як харчовий продукт у натуральному вигляді, для виготовлення маргарину, в консервній, харчовій і кондитерській промисловості. Виходячи з цього головним напрямком роботи є селекція соняшнику на високий потенціал урожайності та скоростиглість гібридів. Висока урожайність ранньостиглих гібридів дозволяє організувати насінництво в умовах Лісостепу та Степу, а також розширити зону вирощування насіння в західних та північно – західних регіонах України. Саме цими аргументами і було обумовлено завдання наших наукових досліджень по вивченню апробаційних особливостей соняшнику в умовах селища Велика Багачка.

Регіоном дослідження є селище Велика Багачка розташоване на Східноєвропейській рівнині в межах Придніпровської низовини. Грунти в селищі і на полях, що його оточують, чорноземні. Товщина чорнозему доходить до 165 см, кількість родючого гумусу – до 3,7 %. Клімат селища характеризується помірно холодною зимою і помірно теплим літом, достатньою кількістю опадів. Середня температура січня від -6 до -8 °С, липня від +19 до +21°С. Найбільша темпе-

ратура, що спостерігалася з останні роки - +39,3, найнижча - -38°C. Перші морози бувають у першій половині жовтня, іноді у першій половині вересня. Середня вологість повітря – 71%, а середня кількість опадів – 230-480 мм/рік.

У ході роботи оцінювали апробаційні ознаки соняшнику, як основного продукту за методикою Майсуриян Н.А.[3]. Експериментальна робота проводилася на 15 гібридах, а саме: Ант, Всесвіт, Дарій, Еней, Етюд, Кий, Ковчег, Красень, Ной, Оскіл, Погляд, Псьол, Світоч, Сівер, Ясон. У результаті сортовивчення було досліджено їх апробаційні особливості і систематизовано до таблиці.

Апробаційні ознаки гібридів соняшнику

№ п/п	Гібрид	Висота, см.	Кошик		Сім'янка			
			форма	діаметр, см.	лушпинність, %	колір	маса 1000 насінин, г	панцерність, %
1.	Ант	175-185	випукла	18-21	24,1	темно-смугасти	59	99,5
2.	Всесвіт	175-180	плеската	18-23	21-22	темно-смугасти	65-68	99,7
3.	Дарій	175-180	випукла	18-23	20-22	темно-смугасти	61-62	99,7
4.	Еней	175-180	випукла	19-23	20-21	чорно-вугільний	61-62	99,9
5.	Кий	120-150	злегка випукла	19-23	21-22	чорно-вугільний	58-61	99,5
6.	Ковчег	175-180	випукла	19-22	22-24	темно-смугасти	62-64	99,9
7.	Красень	130-150	злегка випукла	18-22	21-22	чорно-вугільна	58-61	99,5
8.	Ной	160-170	злегка випукла	19-23	22-23	темно-смугасти	62	99,7
9.	Оскіл	160-165	неправильна випукла	18-22	21,7-22,1	чорно-вугільний	58-62	99,6
10.	Харківський 49	90-120	злегка випукла	24	22-23	чорно-вугільний	53-65	99,0
11.	Псьол	140-165	випукла	18-20	22-23	чорно-вугільний	56	99,5
12.	Світоч	130-150	неправильна	18-22	23-24	чорно-вугільний	58-62	99,5
13.	Сівер	175-180	випукла	18-21	23-24	темно-смугасти	60-61	99,9
14.	Ясон	175-180	плеската	18-24	21-22	темно-смугасти	61-62	99,7

У результаті проведених досліджень апробаційних особливостей гібридів соняшнику було встановлено, що найвищими серед них були (175-185см) такі як Ант, Всесвіт, Дарій, Еней, Ковчег, Сівер, Ясон. Найменшу висоту (90-

165см)мали гібриди Кий, Красень, Ной, Оскіл, Харківський 49, Псьол, Світоч. Вивчаючи апробаційні ознаки встановлено що 6 гібридів мали випуклу форму кошика, 4 (Красень, Кий, Ной, Харківський 49)- злегка випуклу, 2 (Оскіл, Світоч)- неправильну випуклу і 2 (Всесвіт, Ясон)- плескату. Діаметр кошика найбільший у Харківський 49, Ясон, Ной, Ковчег, Кий, Еней, дещо меншими – Красень, Оскіл, Псьол, Світоч, Ант, Всесвіт, Дарій, Сівер. Досліджуючи особливості сім'янки відзначено, що чорновугільний колір мають 7 гібридів та 7 темно-смуғастий. Найбільшу масу 1000 сім'янок мають 3 гібриди Ковчег, Всесвіт, Харківський 49,63:68:65 г, а найменшу – Ант та Псьол 59:56 г, Найбільша лущинність у гібридів Ант, Світоч та Сівер від 23-24 %, відповідно найменша у гібриду Еней 20-21 %. Серед досліджуваних об'єктів панцерність виявлена у всіх гібридів та найбільш виражена у Сівер, Ковчег та Еней, відповідно 99,9 %.

Отже, враховуючи цінність культури слід поповнювати асортимент сортів, що вплине на збільшення урожайності соняшнику. Проведені експериментальні дослідження апробаційних особливостей соняшника є надзвичайно актуальними, мають практичне значення і потребують подальшого вивчення.

Література

1. Кириченко В.В.,Петренко В.П.,Кривошеєва О.В.,Рябчун В.К.,Маркова Т.Ю. Ідентифікація морфологічних ознак соняшнику (*Helianthus L.*)- Харків,ІР ім. В.Я. Юр'єва УААН, 2007. – 78 с.
2. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. — 2-е видання, виправлене. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 808 с.
3. Майсурян Н.А., Єщенко В.О. Основи наукових досліджень в агрономії: Підручник. — К.: Вища школа, 1994. — 334 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ АПРОБАЦІЙНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЇ В УМОВАХ С. ВЕПРИК ГАДЯЦЬКОГО РАЙОНУ

*Оніпко В.В., Гнатенко С.С.
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

На сучасному етапі розвитку агропромислового комплексу України соя, як цінна білково-олійна культура, яка має широкий спектр використання в кормо виробництві, на харчові, технічні цілі і медицині, здобуває зараз виключне значення. Ця культура відрізняється унікальною сукупністю ознак якості зерна, має достатньо високу продуктивність, широкий ареал розповсюдження і характеризується високою економічністю виробництва [1]. По багатству й розмаїтості хімічних компонентів, що містяться в зерні, їй немає рівних серед всіх польових сільськогосподарських культур. Головне - це високий (до 45%) вміст білка в зерні. Але саме дивне те, що в даному випадку кількість сполучається з якістю. По амінокислотному складу соєвий білок із всіх рослинних білків найбільш близький до білка яєць, м'яса й молока. У ньому є всі незамінні амінокислоти, що є необхідними "цеглинками" при утворенні власного білка людськими та тваринними організмами. Вміст у білку сої незамінних амінокислот лізину, треоніну, лейцину, фенілаланіну в 1,5 рази більше, валіну й ізолейцину на 7%, триптофану - на 21% вище ніж передбачено стандартом на якість білка ФАО Всесвітньої організації охорони здоров'я. Але не тільки по амінокислотному складу цінний білок сої, а також по своїй високій розчинності й легкій засвоюваності. Другим основним компонентом соєвого зерна є олія, вміст якої коливається залежно від сорту й умов вирощування в межах 18-27% [3].

Одним із важливих напрямків розширення вирощування і використання